

Personbil, lätt lastbil & släp

Villkor fr.o.m. 2014-07-01

1. Grundläggande principer	3
1.1 Avtalet	3
1.2 Definitioner	3
1.3 Var försäkringen gäller	3
1.4 När försäkringen gäller	3
1.5 Fordon för vilka detta villkor gäller	3
1.6 Trafikbonus	3
1.7 Förlorad trafikbonus	3
2. Aktsamhetskrav	3
2.1 Generella aktsamhetskrav	3
2.2 Självrisk	4
2.3 Vad försäkringen gäller för	4
2.4 Fordonstyper	4
2.5 Försäkrad egendom	4
2.6 Undantag	4
3. Grundskyddet	4
3.1 Trafikförsäkring	4
3.2 Trafikskadelagen	5
3.3 Delkasko	5
3.4 Brand	6
3.5 Glas	6
3.6 Stöld	6
3.7 Maskinskada	7
3.8 Räddning	7
3.9 Rättsskydd	8
3.10 Vagnskada	10
3.11 Bonus	10
4. Avställningsförsäkring	10
5. Verktygsförsäkring	10
6. Tilläggförsäkringar	11
6.1 Hyrbil	11
6.2 Djurkollision	11
6.3 Parkeringskada	12
6.4 Allrisk bil	12
6.5 Trafikolycksfall	12
6.6 Assistans	13
7. Ersättnings- och värderingsregler	14
7.1 Ersättningsregler	14
7.2 Värderingsregler	14
8. Allmänna bestämmelser	15
8.1 Försäkringstid	15
8.2 Förnyelse av försäkringen	15
8.3 Uppsägning av försäkringen	15
8.4 Försäkringsbolagets rätt att säga upp försäkringen	15
8.5 Ändring av försäkringsvillkoren	15
8.6 Premien	16
8.7 Begränsningar i försäkringsbolagets ansvar	16
8.8 Räddningsplikt	17
8.9 Reglering av skada	18
8.10 Regler i särskilda fall	19
8.11 Om vi inte är överens	20
9. Begreppslista	20

I tillägg till dessa villkor, gäller följande:

- Försäkringsbrev med angivna specifikationer och särskilda villkor
- Generella villkor
- Försäkringsavtalslagen (FAL)

Försäkringsbrev med angivna specifikationer och särskilda villkor gäller före de allmänna villkoren.

1. Grundläggande principer

1.1 Avtalet

Avtalet mellan dig och försäkringsbolaget utgörs av ditt försäkringsbrev (inklusive bilagorna Villkorssammanfattning samt Aktsamhets-krav och säkerhetsföreskrifter) tillsammans med detta försäkringsvillkor. Om information i ditt försäkringsbrev avviker från försäkringsvillkoren så gäller det som står i ditt försäkringsbrev.

1.2 Definitioner

Längst bak i försäkringsvillkoret finns en lista som förklarar de termer som används i avtalet.

1.3 Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller i Norden, inkluderat Island. Den gäller också i de flesta länder i Europa och vissa länder runt medelhavet som är anslutna till det så kallade gröna kort-systemet. I vissa av dessa länder krävs grönt kort, ett internationellt försäkringsbevis som du kan beställa från oss när du skall ut på resa. Dessutom gäller försäkringen då fordonet transporteras mellan de länder där försäkringen gäller. Om svensk medborgare skadas av svenskregistrerat fordon så gäller momentet Trafik enligt trafikskadelagen i hela världen.

1.4 När försäkringen gäller

För att ersättning vid skada skall kunna lämnas måste försäkringen ha varit gällande i försäkringsbolaget vid den tidpunkt då skadan inträffade (se avsnittet Allmänna bestämmelser). Om det är oklart när försäkringen trätt i kraft anses detta ha skett klockan 00:00 dagen efter den dag då försäkringsbolaget eller förmedlande/mäklare bolag mottog ansökan om försäkring.

Om försäkringens tecknande eller giltighet varit kravställd till inbetalning eller annat förhållande liknande detta, så inträder försäkringsbolagets ansvar 00:00 dagen efter den dag som premien betalats. Med detta avses den dag som en betalningsförmedlare bekräftat ett utfört betalningsupdrag.

Om skadan uppkommit över tid har försäkringsbolaget endast ansvar för den del av skadan som uppkommit under försäkringstiden i försäkringsbolaget. Försäkringen är giltig till och med avtalstidens sista dag.

Vid försäkringsavtalets utgång förnyas automatiskt försäkringen, om inte annat framgår av avtalet eller omständigheterna. Eventuella förändringar som görs i försäkringsvillkoren under löpande avtalsperiod börjar inte gälla förrän vid avtalets förnyelse.

1.5 Fordon för vilka detta villkor gäller

- Personbil och lätt lastbil ägd av juridisk person eller enskild firma.
- Lätt släp ägt av juridisk person eller enskild firma.
- Personbil och lätt lastbil för yrkesmässig uthyrning.
- Husvagn och husbil inklusive förtält och markiser, för yrkesmässig uthyrning

1.6 Trafikbonus

Av försäkringsbrevet framgår om försäkringen gäller med bonus. Det finns 9 olika bonusklasser. För att hamna i bonusklass 8 krävs 10 skadefria år i följd. För att hamna i bonusklass 9 krävs 15 skadefria år i följd. Ny försäkring utan tidigare bonusrätt placeras i bonusklass 7.

1.7 Förlorad trafikbonus

Vid varje skada som leder till utbetalning från fordonets trafikförsäkring sänks den bonus som gällde vid skadetillfället med 3 klasser från och med nästa försäkringsår. För trafikförsäkring som har 15 eller fler skadefria år sänks bonusen från bonusklass 9 till bonusklass 7 (endast 2 steg).

2. Aktsamhetskrav

För att du skall kunna få full ersättning vid en skada krävs att du följer försäkringsbolagets aktsamhetskrav. Utöver de generella krav som anges nedan finns i vissa fall särskilda aktsamhetskrav eller andra förhållningsregler under respektive avsnitt i villkoren, i försäkringsbrevet eller i avtalet i övrigt och dessa måste också följas.

Om du inte följer aktsamhetskraven kan ersättningen sättas ned eller helt utebli. Regler om nedsättning finns i förekommande fall under respektive avsnitt och i avsnittet Allmänna bestämmelser.

2.1 Generella aktsamhetskrav

Du måste ta hand om och hantera din egendom på sådant sätt att risken för skada eller förlust minimeras. Detta skall ske på ett under omständigheterna tillfredsställande sätt så din egendom inte stjäls, skadas eller går förlorad. För värdefull egendom gäller att du skall visa särskild aktsamhet och omsorg så att inte skada uppstår.

Du måste bete dig på ett sådant sätt att risken för att du

självskadad och för att du orsakar skada minimeras. Du skall undvika att utsätta dig för situationer där risken för skada på dig eller din egendom är omotiverat hög.

Vidare måste du följa bestämmelser i lag, förordning, författning eller föreskrift som är meddelad av myndighet eller avsedd för att förhindra eller begränsa skada. Du måste också följa av tillverkare, återförsäljare, montör, reparatör, installatör eller transportörs lämnade anvisningar eller föreskrifter.

Fordonet får inte köras av någon som är straffbart påverkad av alkohol, narkotika eller annat berusningsmedel. Fordonet får inte köras när körförbud föreligger. Fordonet får inte köras eller hanteras av någon som saknar giltigt och erforderligt körkort.

Fordonet får inte användas för övningskörning om inte lära- ren och eleven uppfyller kraven för tillåten övningskörning.

Om du inte följer aktsamhetskraven kan ersättningen sättas ned eller helt utebli. Regler om nedsättning finns i förkommande fall under respektive avsnitt och i avsnittet Allmänna bestämmelser. Nedsättningen är normalt 100 %.

2.2 Självrisk

Vid varje skadetillfälle tillämpas en självrisk. Hur stor din självrisk är framgår av ditt försäkringsbrev eller försäkringsvillkoren. I vissa fall gäller försäkringen med en särskild självrisk; detta framgår då av försäkringsbrevet eller tillämpligt villkorsavsnitt. Vid skada drar vi självrisken efter åldersavdrag och före nedsättning på grund av avvikelse mot aktsamhetskrav och säkerhetsföreskrifter.

Om du drabbas av en skada som berör flera försäkringar hos försäkringsbolaget där du är omfattad som försäkrad, betalar du bara den högsta självrisken. Om skadan omfattar flera moment i motorfordonsförsäkringen gäller samma sak, förutom för avsnittet Trafik, där självrisken alltid tas ut utöver andra självrisker.

2.3 Vad försäkringen gäller för

Detta villkor gäller för försäkring av Lätt släp, Husvagn, Husbil, Lätt Lastbil och Personbil. Det framgår av respektive försäkringsmoment och tilläggsförsäkringar vilka fordons- typer dessa kan tecknas till. Moment och tillägg som din försäkring omfattar framgår alltid av ditt försäkringsbrev. För att försäkringen skall vara giltig måste ditt fordon tillhöra någon av ovan angivna klasser och inte falla utanför någon av klassificeringarna under avsnittet Fordonstyper.

2.4 Fordonstyper

Med lätt släp avses ett fordon som är registrerat som släp och som väger 2 500 kg eller mindre. Med personbil och lätt lastbil avses fordon som är registrerade som dessa och väger 3 500 kg eller mindre.

Med husvagn avses husvagn som är registrerad som detta. Med husbil avses husbil som är registrerat som detta samt har en kaross permanent inrättad som bostad och godkänd för transport av högst 8 personer utöver föraren.

2.5 Försäkrad egendom

Definitionerna i detta avsnitt gäller inte momentet Trafik.

Försäkringen omfattar

- Det försäkrade fordonet.
- Utrustning som hör till och som finns i eller på fordonet och som kan anses vara normalt för ett sådant fordon.
- Avmonterad fordonsdel enligt ovan (ljud-, bild- och navigations-utrustning) förutsatt att annan egendom inte monterats i dess ställe.
- Fast monterad ljud-, bild- och navigationsutrustning.
- En extra uppsättning hjul till försäkrat fordon (gäller ej husbil).

Försäkringen omfattar inte

- Ljud-, bild- och navigationsutrustning som inte är konstruerad för att användas i fordonet.
- Utrustning som inte tillhör fordonet och utrustning som inte kan anses vara normal för fordonet.
- Tillbehör till ljud-, bild- och navigationsutrustning, till exempel hörlurar, DVD-skivor eller spel.
- Avmonterad ljud-, bild- och navigationsutrustning.

2.6 Undantag

Försäkringen gäller inte för:

- Skada som sker när fordonet används för tävling, träning för tävling, under tävlingsliknande former, uppvisning eller liknande ändamål.
- Skada som inträffar under övningskörning inom inhägnat område.
- Skada som inträffar när fordonet framförs på is, om det inte körs på vinterväg som Vägverket ansvarar för.
- Skada som inträffar på Nordslingan, Nürnbergring, i Tyskland
- Egendom eller utrustning som du enligt lag är förbjuden att använda.

Försäkrat intresse

Försäkringsskyddet gäller endast för den verkliga, civilrätts- ligen ägaren till fordonet samt egendomen. Om fordonet registreras och försäkras på någon annan så gäller inte försäkringsskyddet. Detta undantag gäller inte för maka/ make, sambo eller registrerad partner.

3. Grundskyddet

3.1 Trafikförsäkring

Det framgår av ditt försäkringsbrev om ditt fordon är trafikförsäkrat.

Trafikförsäkringen är obligatorisk (såvida ditt fordon inte är avställt) och lagstadgad och syftar till att uppfylla trafik-

skadelagens krav på att alla som skadas i trafiken skall ha rätt till ersättning oberoende av vem som är vållande, samt att skada som orsakas på annat motorfordon eller annans egendom till följd av trafik med ditt fordon skall ersättas.

Husvagnar och släp är inte motordrivna fordon och behöver inte en egen trafikförsäkring. Istället används trafikförsäkringen på dragfordonet.

3.2 Trafikskadelagen

Försäkringen gäller enligt reglerna i Trafikskadelagen.

Försäkringen omfattar

- Personskada på person i fordonet.
- Personskada på person utanför fordonet.
- Skada på annans fordon i trafik om det kan bevisas att ditt fordons förare vållat skadan.
- Skada på övrig egendom utanför fordonet om den tillhör någon annan än dig eller ditt fordons brukare eller förare.
- Skada på personliga tillhörigheter i samband med personskada.

Försäkringen omfattar inte

Skada på ditt eget fordon.

Skada på egendom utanför fordonet som tillhör dig själv eller fordonets förare/brukare om inte skadan vållats genom olovligt brukande av ditt fordon.

Skada på egendom som transporteras på, i eller med ditt fordon.

Skada på egendom i fordonet utöver personliga tillhörigheter i samband med personskada.

Vid skada

Om du krävs på ersättning skall du omgående anmäla kravet till oss och följa våra anvisningar. Du får inte själv åta dig att betala ersättning och du skall omgående kontakta oss om du blir stämd till domstol.

Vid skada förhandlar vi med den som kräver ersättning och vid rättegång betalar vi dina rättegångskostnader i den mån de är skäligen och överensstämmer med våra intressen. Om du utan godkännande från oss tar på dig skulden, godkänner ersättningskrav eller betalar ersättning för en skada så är vi inte bundna av detta.

Om du drabbas av en ersättningsbar personskada och vi i samråd med dig bedömer att det är nödvändigt med juridiskt ombud eller biträde betalar vi ombudskostnader som är nödvändiga och skäligen för att bevaka din rätt till ersättning. Ersättning enligt detta slag omfattar ombudets skäligen tidsåtgång för nödvändiga åtgärder i ärendet och högst enligt den norm som regeringen bestämt för rättshjälp. Beträffande vilka ombud som får anlitas så gäller samma regler som för momentet Rättsskydd.

Om du har rätt till statlig rättshjälp skall du i första hand

ansöka om detta. Vi betalar inte kostnader som skulle ha betalats av allmänna medel om du hade gjort en anmälan. Vi betalar även den ersättning som du enligt trafikskadelagen är skyldig att betala.

Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp för personliga tillhörigheter är ett halvt prisbasbelopp. Högsta ersättning för trafikförsäkringen är 300 miljoner kr.

Självrisk

Självriskan framgår av ditt försäkringsbrev. Du betalar ingen självrisk om:

- Skadan inträffade då fordonet var stulet eller tillgripet.
- Enbart hund eller ren skadats.
- Skadan inträffade när polisman eller behörig besiktningsman hanterade fordonet.
- Någon annan än du eller den som framfört fordonet ensam är vållande till skadan.

Om skada inträffar när den som körde fordonet var under 25 år tas en ungdomssjälvrisk på 1 000 kr ut, utöver den avtalade självriskan.

Om föraren saknar giltigt körkort när detta krävs, eller om det enligt straffreläggande eller laga kraftvunnen dom är bevisat att föraren har kört straffbart påverkad av alkohol, narkotika eller annat berusningsmedel eller orsakat skadan genom grov vårdslöshet eller uppsåt gäller en särskild självrisk på 10 % av prisbasbeloppet.

Bonus

Du drabbas inte av bonusförlust vid de skadehändelser ovan som är självriskbefriade.

3.3 Delkasko

I delkasko/egendomsskyddet ingår flera försäkringsmoment. Tabellen nedan visar vilket moment som ingår för respektive fordonstyp (dessa står även utskrivna på ditt försäkringsbrev under rubriken Delkasko). Det framgår av ditt försäkringsbrev om du har delkasko.

Moment	Personbil & Lätt lastbil	Husbil	Husvagn	Släp
Brand	Ja	Ja	Ja	Ja
Glas	Ja	Ja	Ja	Ja
Stöld	Ja	Ja	Ja	Ja
Maskin*	Ja	Nej	Nej	Nej
Räddning	Ja	Ja	Nej	Nej
Rättsskydd	Ja	Ja	Ja	Ja

*Momentet kan upphöra genom att fordonet uppnår en viss ålder eller har körts en viss sträcka. Se avsnittet Maskinskada.

En försäkring som innehåller Trafik och Delkasko/egendomsskydd benämns som en halvförsäkring. Om försäkringen dessutom innehåller Vagnskada benämns den som helförsäkring.

3.4 Brand

Försäkringen ersätter

- Skada på grund av eld som kommit lös (brand).
- Skada på grund av blixtnedslag.
- Skada på grund av explosion.
- Skada på grund av kortslutning i ledningar och kablar och direkta följdskador på elektriska komponenter.

Försäkringen ersätter inte

- Skada på grund av brand eller explosion i ljuddämpare, däck och slangar.
- Skada på elektrisk motor eller elektrisk komponent på grund av brand eller kortslutning i dessa.
- Skada orsakad av köld, väta eller korrosion.
- Följdskada av brand som enligt villkoren kan ersättas av annat moment i försäkringen.

Särskilda aktsamhetskrav

Anordning som används för att starta, värma, torka eller ladda fordonet skall vara godkänd för detta ändamål. Starkströmsanordning som används i fordonet skall vara provad och godkänd. Alla elektriska komponenter, kablar och ledningar skall vara fackmannamässigt monterade. Svetsning i och omkring fordonet får endast utföras om nödvändiga säkerhetsåtgärder vidtagits såsom friläggning och demontering av brännbart material. Brandsläckare skall finnas till hands.

Om aktsamhetskraven inte följs kan ersättningen sättas ned eller helt utebli. Läs mer under avsnittet Allmänna bestämmelser.

3.5 Glas

Försäkringen ersätter

- Vindruta, sidoruta och bakruta som spräckts, genombrutits eller krossats.

Försäkringen ersätter inte

- Skada på lyktglas, glastak eller liknande glas.
- Följdskador av andra olyckshändelser, till exempel att fordonet kolliderat, vält eller kört av vägen.

Särskild självrisk

Om vindrutan repareras istället för att bytas är självriskan 200 kr per stenskott/lagningsområde.

3.6 Stöld

Försäkringen ersätter

- Skada på grund av stöld, tillgrepp eller rån.
- Skada på grund av försök till ovan angivna brott samt uppsåtlig skadegörelse i anslutning till dessa.

Försäkringen ersätter inte

- Skada om den orsakats av någon som tillhör ditt hushåll.
- Skada på grund av olovligt brukande/förfogande, bedrägeri eller förskingring.
- Stöld av mobiltelefon eller annan, ej fast monterad ljud-, bild- och navigationsutrustning.
- Skada på tillbehör till ovan, t.ex. DVD-skivor, spel till spelkon-soller och liknande egendom.

Om du drabbas av skada

Du får ersättning om skadan är ersättningsbar och fordonet inte kommit tillrätta inom 30 dagar från det att du gjort polisanmälan och anmälan till försäkringsbolaget.

Särskilda aktsamhetskrav

Personbil, lätt lastbil och husbil skall vara låst med tändningslås.

Husvagn och släp skall vara låst med kulhandskelås som är godkänt av Svenska Stöldskyddsföreningen.

Nyckeln skall medföras om du lämnar fordonet. Den får inte förvaras eller gömmas i närheten till fordonet och skall allmänt förvaras på ett säkert sätt. Nycklarna får inte vara märkta med personuppgifter eller registreringsnummer.

Fordonets utrustning skall vara inlåst i fordonet eller fast monterad på fordonet. Avmonterad fordonsdel skall förvaras i låst utrymme som du endast själv har tillgång till.

För att stöldförsäkringen skall gälla i nedanstående länder krävs att du har en av stöldskyddsföreningen godkänd startspärr installerad och aktiverad: Albanien, Bosnien-Hercegovina, Bulgarien, Estland, Kroatien, Lettland, Litauen, Makedonien, Moldavien, Polen, Rumänien, Slovenien, Slovakien, Tjeckien, Ungern, Ukraina och Vitryssland.

Om du har en direktimporterad bil av årsmodell 1996 eller nyare måste du ha en av stöldskyddsföreningen godkänd och aktiverad immobilizer installerad. För bil med originalmonterat elektroniskt stöldskydd/immobilizer skall ett nyckelintyg kunna visas vid skada. Detta intyg skall styrka att det inte finns några andra fungerande nycklar till det elektroniska stöldskyddet.

Om aktsamhetskraven inte följs kan ersättningen sättas ned eller helt utebli. Läs mer under avsnittet Allmänna bestämmelser. Avvikelse mot aktsamhetskraven avseende immobilizer och stöldskydd resulterar alltid i 100 % nedsättning. I övrigt sker nedsättning generellt med 50 %.

Högsta ersättningsbelopp

För nedan angivna egendom gäller ett högsta ersättningsbelopp vid stöld.

Egendom	Högsta ersättningsbelopp
Fast monterad ljud- och bildutrustning	15 000 kr
Fast fabriksmonterad ljud- och bildutrustning	Ingen begränsning
Hjul och fälgar	20 000 kr

Särskild självrisk

Saknas godkänt larm så tas en extra självrisk om 5% av gällande prisbasbelopp ut vid stöldskada. Saknas godkänd startspärr/immobilizer tas en extra självrisk på 5% av gällande prisbasbelopp ut vid tillgreppsskada samt vid stöld av hela fordonet.

Om du drabbas av fler än en stöld- eller tillgreppsskada under samma försäkringsår så tillkommer en extra självrisk på 10% av gällande prisbasbelopp från och med den andra skadan.

3.7 Maskinskada

För att momentet maskinskada skall gälla så får bilen inte vara äldre än 8 år eller ha körts längre än 12 000 mil. Skyddet upphör så snart som någon av dessa gränser passerats. Om du inte kan visa när skadan har uppkommit så anses den ha uppkommit den dag då du anmälde skadan till oss.

Försäkringen ersätter

Skada som påverkat bilens funktion och berört komponenter ur listan nedan:

- Motor inklusive styrelektronik
- Turbo- eller överladdningsaggregat samt laddluftkylare med styrsystem
- Fabriksmonterad klimatanläggning
- Tändsystem inkl. reglerfunktioner (utom tändstift och batteri)
- Startmotor
- Generator
- Bränslesystem inkl. insprutningssystem och dess reglerfunktioner (undantaget ledningar, filter och tank)
- Kraftöverföring inkl. styrelektronik (dock ej slitna lamellbelägg och skador till följd av dessa)
- Bromsservo
- Grenrör
- Airbag och tillhörande styrenhet
- Parkeringshjälp
- Kylsystem för motor och växellåda inkl. oljekylare och värme-element
- Styrväxel inklusive servopump
- Styrelektronik för stabiliseringssystem samt system för spinn/antisladd (dock ej fjädrar)
- System för avgasrening, men inte ljuddämpare eller avgasrör
- Fabriksmonterat kollisionssystem
- Torkarmotor och reglage (dock ej länkar) för vind- och bakruta
- Säkerhetsbälten
- Fabriksmonterade strålkastare, givare och styrsystem

- Kostnad för undersökande och friläggande, förutsatt att skadan ersätts genom försäkringen.

Försäkringen ersätter inte

- Skada som kan ersättas genom garanti, annan försäkring, lag eller författning.
- Skada som uppstått under deltagande i tävling, träning för tävling, uppvisning, streeTrace, bankörning eller liknande användning av fordonet.
- Skada på komponent som avviker från bilens seriemässiga utförande eller som uppstått genom användande av sådan komponent.
- Skada som orsakats av köld, väta, korrosion, felaktigt tankat eller förorenat bränsle.
- Skada som enligt villkoren kan ersättas genom annat försäkringsmoment.
- Kostnad för undersökande och friläggande för att utreda om skadan ersätts genom försäkringen, om skadan visar sig inte vara ersättningsbar.
- Skada på bränsleledningar, bränsletank eller filter.
- Skada på lamellbelägg eller följdskador därav.
- Skada på cylindrar tillhörande bromssystemet.
- Skada på fjädringssystem eller hjullager.
- Skada på batteri (gäller även hybrid- och elbilar).
- Skada på ljuddämpare och avgasrör.
- Skada som beror på fabriktions- eller materialfel.
- Skada på fjädringssystem eller hjullager.
- Skada på direktimporterad bil som vid importtillfället redan var begagnad.

Särskilda aktsamhetskrav

Fordonet får inte framföras så att risken för skada ökar, till exempel genom att framföra fordonet med tänd varningslampa. Tillverkarens rekommendationer skall alltid följas och service skall utföras på ett fackmannamässigt sätt. Du måste se till att bilens kylsystem innehåller tillräckliga mängder frostskyddsmedel och du måste tillse att felaktigt bränsle inte används i bilen.

Om aktsamhetskraven inte följs kan ersättningen sättas ned eller helt utebli. Läs mer under avsnittet Allmänna bestämmelser.

Självriskerna är om fordonet har körts

- högst 6 000 mil 3 000 kr
- högst 12 000 mil 5 000 kr

Garanti för monterad del

Om vi reparerar din bil med begagnad fordonsdel så lämnar vi garanti i sex månader eller till dess att fordonet har gått mer än 1 000 mil efter reparationen. Garantifall måste omgående anmälas till oss. Vi har rätt att besikta bilen innan reparation påbörjas.

3.8 Räddning

Försäkringen ersätter

- Transport till hemort i Sverige av förare och passagerare om fordonet stulits eller skadats, eller om

föraren drabbas av plötslig sjukdom, plötsligt olycksfall eller avlider, förutsatt att ingen av passagerarna kan framföra fordonet.

- Transport till närmaste verkstad som kan reparera fordonet om det skadas, råkar ut för annat driftstopp eller om förare råkar ut för skada enligt ovan. Detta gäller även om fordonet kommit till rätta efter stöld.
- Om Räddning ersätter hemtransport ersätts även nödvändiga och skäligen kostnader för hemtransport av bagage till fordonets hemort i Sverige eller till bestämd ort om detta inte innebär en fördyring.
- Om dragfordonet är försäkrat i Vardia så gäller Räddning även för husvagn.

Försäkringen ersätter inte

- Skada som kan ersättas genom garanti, annan försäkring, räddningsabonnemang, lag eller författning.
- Kostnader för hemtransport av förare eller passagerare som har drabbats av akut sjukdom, olycksfall eller har avlidit.
- Skada som orsakats av brist på drivmedel.
- Transport till hemort när fordonet kan repareras inom skälig tid med hänsyn till den fortsatta resan.
- Transport till passagerares hemort om inte resan startade där.
- Hämtning och transport av fordonet som inte godkänts av försäkringsbolaget eller om fordonets marknadsvärde efter skadan understiger kostnaden för transport eller hämtning.
- Hämtning och transport av fordonet till hemorten när reparation på skadeplassen blir billigare eller om någon av passagerarna kan framföra fordonet.
- Driftskostnader eller kostnader som du hade haft även om skadan inte inträffat.
- Kostnader för skada som uppstått under deltagande i tävling, träning för tävling, uppvisning, streetrace, bankörning eller liknande användning av fordonet.

Om du eller ditt fordon behöver transport

Kontakta oss på det telefonnummer för bärgning som du fått anvisat. Falck hanterar bärgningsärenden för försäkringsbolagets räkning. Transportkostnader ersätts för det färdmedel som är billigast. För hämtning av körbart fordon ersätts skäliga resekostnader. Du får själv ordna hämtningen och skall kunna styrka de kostnader du vill ha ersättning för. När vi ersätter kostnader för hemresa gör vi avdrag för den kostnad du sparar in för till exempel minskade bränslekostnader eller biljetter med fordonstransport.

3.9 Rättsskydd

Rättsskyddet gäller för det försäkrade fordonets ägare, förare och brukare i deras egenskap av detta. Det gäller inte för den som utan lov brukar fordonet.

Försäkringen gäller för tvist där du själv är part och som kan prövas som tvistemål av tingsrätt och som efter prövning i tingsrätt kan prövas av hovrätt och Högsta domstolen (med tvist avses att ett framställt krav helt eller delvis avvisats). Den gäller även för tvist som gäller för skadestånd

som prövas inom ramarna för ett brottsmål där du själv är målsägande. Den gäller för både dina egna kostnader och sådana som du i samband med tvisten förpliktas med, men inte för kostnader avseende skiljemän. Den gäller även om mål enligt listan tas upp efter beslut om resning, domvilla eller återställande av försutten tid.

Rättsskyddet gäller alltså inte för brottsmål eller ärenden som handläggs av specialdomstolar, allmänna förvaltningsdomstolar (t. ex. länsstyrelse osv) eller administrativa myndigheter.

Om tvisten först kan prövas i annan instans eller i annan ordning ersätts endast kostnader som uppkommit efter sådan prövning. Kostnader som tagits för bevisning vid sådan handläggning och som kan komma att användas även vid fortsatt förfarande ersätts inte av försäkringen.

Försäkringen gäller för gärning som kan prövas som brottsmål om du i en förundersökning delgivits misstanke eller åtalats för brott där endast böter förekommer i straffskalan, vållande till annans död samt vållande till kroppsskada eller sjukdom. Detta gäller även om du genom laga kraft vunnit dom kan visa att åtal mot dig för brott som i åtalet rubricerats som grova slutligen rubricerades enligt de angivna ersättningsbara brottmålen.

Försäkringen gäller inte för förundersökning och brottsmål där misstanken om brott och åtal avser hastighetsöverträdelse, körning mot rött ljus, olovlig körning eller brott där strängare straff än böter ingår i straffskalan.

Försäkringen gäller inte:

- För tvist som har samband med äktenskapsskillnad, upplösning av registrerat partnerskap eller upplösning av samboförhållande, eller för frågor som aktualiseras mellan parterna. Detta gäller oavsett vad tvisten avser eller när den uppkommer.
- För tvist gällande klander av bodelning, testamente eller arvskifte, tolkning eller ogiltigförklaring av testamente, kränkning av laglott och andra arvtvister innan talan har väckts.
- För tvist där du inte har befogat intresse av att få din sak behandlad.
- För tvist som rör yrkesmässig uthyrning av fordon.
- För tvist där värdet av det som yrkas inte överstiger ett halvt basbelopp, s.k. småmål, som skall handläggas enligt reglerna i 1 kap, 3d § rättegångsbalken. Detta undantag tillämpas inte vid tvist med försäkringsbolaget på grund av försäkringsavtalet.
- För tvist där du är kärke och tvisten skall handläggas enligt lagen om grupprättegång (2002:599).
- För tvist som gäller ekonomiska åtgärder eller aktiviteter som för en privatperson är av ovanlig omfattning eller art.
- För tvist som har anknytning till din nuvarande eller tidigare anställning, yrkes- eller tjänsteutövning eller annan förvärvsverksamhet även innefattande åtgärder för avveckling eller överlåtelse av verksamhet.
- För tvist som gäller personskadereglering hos försäkringsbolag om skadelidande inte väckt talan mot försä-

- kringsgivaren vid domstol avseende trafik-, ansvars-, olycksfallsförsäkring eller överfallsskydd.
- För tvist som gäller skadestånd eller annat anspråk mot dig på grund av gärning som kräver uppsåt för straffbarhet efter det att du i inledd förundersökning delgivit misstanke om brott eller åtal väckts för denna gärning.
- För tvist som avser ärenden vid domstol oberoende av om de registrerats som tvistemål eller ärenden enligt lagen om domstolsärenden (1996:242) eller konkurslagen.

Försäkringen ersätter nödvändiga och skäliga kostnader som inte kan betalas av motpart eller annan part (till exempel staten). Kostnaderna måste stå i proportion till det omtvistade beloppet. Om du i eller utom rättegång avstår från dina möjligheter att få ersättning från motparten utgår ingen ersättning från försäkringsbolaget. Försäkringen ersätter enligt nedanstående tabell:

Försäkringen ersätter

- Ombuds arvode och omkostnader för skälig tidsåtgång och högst enligt den norm som regeringen årligen fastställer vid ersättning till rättshjälpsbiträde.
- Ombuds arvode och omkostnader efter vad som är skäligt och nödvändigt vid tvist eller mål som handläggs utanför Norden.
- Rättegångskostnader som du vid förlikning under rättegång åtagit dig att betala åt motparten om du gör sannolikt att du på grund av nya omständigheter som framkommit under rättegång-en skulle ha ålagt dig att betala rättegångskostnader med högre belopp än det du åtagit dig, om tvisten hade prövats.
- Rättegångskostnader som du efter återkallelse av talan dömts att betala till motpart under förutsättning att du gör uppenbart att domstolen på grund av nya omständigheter som framkommit
- under rättegången efter prövning skulle ålagt dig att betala
- rättegångskostnader med högre belopp än det som du dömts till i och med återkallelsen.
- Rättegångskostnader som du ålagts att betala till motpart eller staten efter domstols/skiljemäns prövning av tvisten.
- Kostnader för medlare som blivit utsedd av rätten.
- Kostnader för bevisning i rättegång eller genom skiljemannaförfarande (se dock undantagslistan avseende kostnad för bevisning).
- Expeditionskostnader i domstol.
- Nödvändiga och skäliga kostnader för bevisning och utredning som anskaffats före rättegång och efter det att tvist uppstått, förutsatt att detta beställts av ditt ombud (se dock undantagslistan avseende kostnad för bevisning).

Försäkringen ersätter inte

- Ersättning som har lämnats eller skulle ha kunnat lämnas genom annan försäkring eller på annat sätt.
- Om skadestånd till dig även kan antas innefatta kompensation för ombudskostnader ersätts inte dessa genom försäkringen.

- Ombudskostnader som uppkommer innan tvist uppstått.
- Försäkrads eget arbete, förlorad arbetsinkomst, resor, uppehälle eller andra omkostnader.
- Verkställighet av dom, beslut eller avtal eller kostnad för indrivning av obetald fordran.
- Ersättning till skiljemän.
- Merkostnader som uppstår i och med att du byter ombud eller anlitar flera ombud.
- Merkostnader som uppstår på grund av att du anlitar ombud utanför den ort där du bor eller den ort där saken skall prövas.
- Merkostnader som uppstår genom att du eller ditt ombud gjort er skyldiga till försumlig processföring eller försumligt förfarande.
- Kostnader för prövning i Trafikskadenämnden.

Angående ombud

För att rättsskydds-försäkringen skall gälla krävs att du genom rättegångsfullmakt anlitar lämpligt ombud för att företräda dig i rättegång och förhandlingar. Ombudet kan vara anställt hos advokat eller jurist. Om du vill anlita ett annat ombud måste denne kunna visa sin lämplighet i enlighet med Försäkringsförbundets prövningsförfarande. Vid oenighet om arvode och kostnader för advokat och jurist kan prövning göras hos Ombudskostnadsnämnden eller Försäkringsförbundets nämnd för rättsskyddsfrågor. Av ombudets kostnadsräkning skall framgå vilka åtgärder ombudet vidtagit samt tidsåtgången för dessa med motivering av sakkunnighetskostnader. Till detta skall upplysning lämnas om resultatet i tvisten samt dom eller förlikningsavtal.

För att rättsskyddet skall gälla

Du kan få rättsskydd om försäkringen var gällande när de omständigheter som ligger till grund för anspråket eller misstanken om brott inträffade och det inte gått längre tid än tio år.

Giltighetsområde

Anspråket eller misstanken om brott skall ha sin grund i händelse eller omständighet som inträffade inom försäkringens giltighetsområde.

Särskild självrisk

Självrisken är 20 % av kostnaderna.

Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp är 150 000 kr per tvist, varav högst 30 000 kr för bevisning. Om två eller flera av de försäkrade står på samma sida i en tvist räknas detta fortfarande som en (1) tvist. Om flera tvister uppkommer räknas dessa som en (1) tvist om de kan eller skulle ha kunnat handläggas gemensamt i rättegång vid domstol, även om de handläggs som olika mål vid ett eller flera tillfällen. En (1) tvist anses också föreligga om olika yrkanden stöder sig på väsentligen samma händelser eller omständigheter, även om yrkandena i sig stöder sig på olika rättsliga grunder.

Om du drabbas av avbrott

Du skall medverka till att avbrottet blir så kortvarigt som

möjligt. Du skall alltid kontakta oss vid hyra av husbil då vi kommer att anvisa dig vilken uthyrare du får använda.

Självrisk

Självrisken framgår av ditt försäkringsbrev.

3.10 Vagnskada

En försäkring som innehåller försäkringsmomenten Trafik, Delkasko och Vagnskada kallas för helförsäkring.

Försäkringen ersätter

- Skada på grund av trafikolycka, uppsåtlig skadegörelse av tredje man samt skada på grund av annan plötslig yttre olyckshändelse.
- Skada på fordonet när det transporteras på annat transport-medel.
- Endast husvagn och husbil: Vattenskada på egendom som omfattas av fordonets försäkring om fordonet är vagnskadeförsäkrat och skadan orsakats av vatten som oberäknat strömmat ut från fordonets tank eller ledningssystem.

Försäkringen ersätter inte

- Skada för anordning för vägarbete eller plogning som är monterat på fordonet.
- Skada som skett under tävling, träning för tävling, uppvisning, hastighetskörning eller liknande.
- Skada som är inifrån kommande, till exempel spilld vätska eller skada genom råttor och möss på klädsel eller kablage i bilen.
- Skada som orsakats av konstruktions-, material- eller fabrikationsfel.
- Skada som orsakats genom köld, väta, fukt, rost, frätning eller annan långtidspåverkan.
- Skada som kan relateras till slitage eller bristande underhåll.
- Skada som kan ersättas genom momenten brand eller stöld enligt försäkringsvillkoren.
- Skada som beror på explosion i motor, ljuddämpare, däck eller slangar.
- Endast husvagn och husbil: Skada på tank och rör. Skada som orsakats av köld eller fukt.

Särskilda aktsamhetskrav

Last i och på fordonet måste stuvas och emballeras med omsorg och försiktighet för att i största möjliga mån undvika skada. Fordonets maximala dragvikt får inte överstigas. Om fordonet skall framföras på isbelagt vatten skall föraren omedelbart innan förvissa sig om isens bärighet. Tankar och slangar i husvagn och husbil skall tömmas på vatten vintertid så att de inte fryser. Om aktsamhetskraven inte följs kan ersättningen sättas ned eller helt utebli. Läs mer under avsnittet Allmänna bestämmelser.

Särskild självrisk

Utöver den ordinarie självrisken tillkommer för personbil, lätt lastbil och husbil en ungdomssjälvrisk på 1 000 kr om

föraren var under 25 år när skadan inträffade.

Högsta ersättningsbelopp

För nedan angivna egendom gäller ett högsta ersättningsbelopp.

Egendom	Högsta ersättningsbelopp
Fast monterad ljud- och bildutrustning	15 000 kr
Fast fabriksmonterad ljud- och bildutrustning	Ingen begränsning
Hjul och fälgar	20 000 kr

3.11 Bonus

Bonus sänks normalt vid vagnskada. Den sänks dock inte:

- Vid djurkollision
- Om skadan skedde medan fordonet var tillgripet eller stulet
- Om skadan skedde när polisman eller annan behörig person besiktigade fordonet
- Vid annan yttre olyckshändelse än trafikolycka eller vid skadegörelse av tredje man
- Om du kan visa att annan person än du själv eller föraren ensam vållat skadan

4. Avställningsförsäkring

Försäkringen gäller för personbil, lätt lastbil och husbil som är avställd i vägtrafikregistret och som har omfattningen avställning angiven på sitt försäkringsbrev. Försäkringen gäller endast i Sverige.

Försäkringen ersätter

- Skada som kan ersättas genom momenten Brand, Glas, Stöld, Rättsskydd eller Vagnskada, med de begränsningar som finns i respektive villkorsavsnitt.

Försäkringen ersätter inte

- Skada när fordonet brukas.
- Skada på grund av trafikolycka.
- Skada som är inifrån kommande, till exempel spilld vätska eller skada genom råttor och möss på klädsel eller kablage i bilen.
- Skada som inträffar utanför Sverige.
- Skadekostnad vid reparation överstigande bilens totala värde.

5. Verktygsförsäkring

Verktygsförsäkringen omfattar egendom som tillhör försäkringstagaren. Det framgår av ditt försäkringsbrev om verktygsförsäkring ingår i ditt försäkringsskydd.

Försäkringen ersätter

Skada på och förlust av verktyg och utrustning (t.ex mätutrustning, datorer och dylikt) som medförs i det försäkrade

fordonet, då de i anslutning till arbetsresa lämnar den lokal där de förvaras före resan.

Försäkringen gäller även under transport, lastning, omlastning och lossning, samt uppehåll som sammanhänger med transporten och uppehåll på ditt arbetsområde.

Kunders egendom enligt ovan.

Försäkringen ersätter inte

Försäkringskyddet gäller inte när verktyg och utrustning återförts till den lokal där de förvaras.

Försäkringen gäller inte för skada på eller förlust av verktyg och utrustning som direkt eller indirekt orsakats av eller kan hänföras till:

- uppsåt eller grov vårdslöshet av den försäkrade eller dennes anställda i arbetsledande ställning,
- tids-, ränte- eller konjunkturförlust, förlust av marknad eller annan indirekt förlust,
- skatt och tull,
- skada, förlust eller kostnad på grund av försening,
- skadeståndsskyldighet mot tredje man.

Försäkringen ersätter inte kunders egendom om denna omfattas av annan försäkring.

Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp framgår av ditt försäkringsbrev. Högsta ersättningsbelopp för kunders egendom är 40 000 kr.

Självrisk

Självriskens framgår av ditt försäkringsbrev.

Särskilda aktsamhetskrav

Vid transport med egna fordon gäller följande:

- då fordonet lämnas skall nyckel alltid tas bort ur fordonet,
- under kortare uppehåll t ex vid lastning och lossning skall fordonet hållas under uppsikt,
- vid övrig parkering skall fordonet vara låst samt täckt med överbyggnad av trä, plåt eller annat hårt material.

6. Tilläggförsäkringar

Tilläggförsäkringar enligt detta kapitel gäller om de är angivna på ditt försäkringsbrev (dock inte om de står under rubriken "Tilläggförsäkringar du inte valt"). Samma regler avseende försäkringens giltighet, var försäkringen gäller, omfattning, aktsamhetskrav och vilken egendom som omfattas tillämpas på tilläggförsäkringar om inget annat anges. Det samma gäller för försäkringsregler samt ersättnings- och värderingsregler. Självriskens anges under respektive tilläggförsäkring eller på ditt försäkringsbrev.

Samtliga tilläggförsäkringar kan tecknas till personbil och lätt lastbil som är minst halvförsäkrad av försäkringsbolaget. Assistans och trafikolycksfall kan tecknas till husbil som är minst halvförsäkrad av försäkringsbolaget. Inga tilläggförsäkringar kan tecknas till släp eller husvagn.

6.1 Hyrbil

Hyrbil kan tecknas till minst halvförsäkrad personbil eller lätt lastbil som inte är äldre än 15 år. Tillägget upphör automatiskt vid denna gräns. Du kan få ersättning för hyrbil när det försäkrade fordonet inte kan användas i samband med ersättningsbar brandskada, glasruteskada, stöldskada, vagnskada eller maskinskada (detta gäller även om gränserna för maskinskademomentet passerats).

Försäkringen ersätter

75 % av dygns- och kilometerkostnaden för hyrbil som storleks- mässigt är likvärdig med din bil under reparations-tid som är skälig i förhållande till skadan. Vid stöld lämnas ersättning under den tid som bilen är borta.

Om du inte nyttjar ovanstående möjlighet kan du få 100 kr per dag istället under reparationstid som är skälig i förhållande till skadan.

Försäkringen ersätter inte

- Merkostnader som uppstår för att du väljer en hyrbil som är dyrare än sådan som motsvarar din egen avseende storlek.
- Merkostnader som uppstår för att du inte följer våra anvisningar.
- Kostnader för självriskeliminering eller reducering, drivmedel, transporter eller liknande.
- Kostnader som uppstår genom försening orsakad av din för-summelse.
- Hyrbilskostnader som uppstår när ditt fordon var avställt eller hade meddelats körförbud.
- Hyrbilskostnad eller kontantersättning för längre tid än vad som är skäligt för att reparera ditt fordon.
- Kostnader för specialutrustning, till exempel dragkrok eller automatisk växellåda.

Självrisk

Om du väljer att hyra bil betalar du 25% av dygns- och kilometerkostnaden.

Begränsningar

Du får ersättning i högst 45 dagar. Vi gör avdrag för hyrbil-ersättningen för avbrotts- eller stilleståndsersättning som du i samma skada har rätt till från annan försäkring.

Om du behöver hyra bil

Du skall alltid kontakta oss innan du hyr bil för att få reda på vilka uthyrningsfirmor du kan vända dig till.

6.2 Djurkollision

Djurkollision kan tecknas till minst halvförsäkrad personbil eller lätt lastbil.

Försäkringen ersätter skada som uppkommer genom kollision med djur som plötsligt och oförutsett kommit ut på körbanan. Ett krav för ersättning är att skadan är ersättningsbar genom vagnskademomentet (även om du inte har tecknat vagnskada).

Om du har vagnskada så dras ersättning av från din självrisk. Om du saknar vagnskada eller om du har vagnskadegaranti från annan försäkringsgivare så betalas ersättningen ut kontant.

Om du kolliderar med ett djur

Du måste snarast underrätta oss om att skada har inträffat. Om du kolliderar med älg, ren, rådjur, hjort eller tamdjur måste du göra anmälan till ägaren eller innehavaren av jakträtten. Om denne inte kan påträffas måste du göra en anmälan till polisen.

Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp är 5% av gällande prisbasbelopp dock högst reparationskostnaden.

6.3 Parkeringskada

Parkeringskada kan tecknas till minst halvförsäkrad personbil eller lätt lastbil.

Försäkringen ersätter den självrisk som tas ut av trafikförsäkringsföreningen då din bil skadats av okänt trafikförsäkringspliktigt fordon. För att ersättning skall kunna lämnas krävs att du kan visa att skadan är ersättningsbar enligt trafikförsäkringsföreningens regelverk och att du har anmält skadan till oss.

Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp är 5 % av prisbasbeloppet.

6.4 Allrisk bil

Allrisk bil kan tecknas till minst halvförsäkrad personbil eller lätt lastbil som inte är äldre än 15 år. Tillägget upphör automatiskt vid denna gräns.

Försäkringen ersätter

- Skada på inredning i kupén efter plötslig och oförutsedd händelse.
- Skador på innertak i kupén vid lastning.
- Nya bilnycklar och omkodning av befintliga bilnycklar om du tappar bort dina bilnycklar.
- Bärgning till närmaste verkstad och rengöring av bränsletank om du tankat fel bränsle.
- Skada på fordonet som uppkommit genom skadegörelse av tredje man (det vill säga någon annan än dig själv eller någon i ditt hushåll) och som är ersättningsbar enligt vagnskademomentet. Ersättning lämnas även om du saknar vagnskadeförsäkring eller om du har vagnskadegaranti.
- För att ersättning skall kunna lämnas krävs att du gör en polis-anmälan.

Försäkringen ersätter inte

- Skada som orsakas av djur och insekter.
- Skadehändelser som omfattas av försäkringsvillkoren för brand, glas, stöld, maskin, räddning, vagnskada eller fordonets vagnskadegaranti.
- Skada som orsakas genom köld, väta, fukt, rost, annan

korrosion eller frätning.

- Skada på komponenter som undantagits i maskinskademomentet samt alla elektriska komponenter.

Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp är 30 000 kr för skada genom plötslig och oförutsedd händelse och 5% av gällande prisbasbelopp för skadegörelse.

Självrisk

Självrisk för skada genom plötslig och oförutsedd händelse är 5% av gällande prisbasbelopp och 0 kr för uppsätlig skadegörelse.

6.5 Trafikolycksfall

Tillägget kan tecknas minst halvförsäkrad personbil-, lätt lastbil- eller husbilsförsäkring.

Trafikolycksfall ger ersättning för personskada som uppkommer till följd av trafik med det försäkrade fordonet och gäller för förare som med försäkringstagarens medgivande använder fordonet och för passagerare i det.

Försäkringen ersätter

- Medicinsk invaliditet.
- Engångsersättning om 4 000 kr vid inskrivning på sjukhus i minst 72 timmar.
- Engångsersättning om 2 400 kr vid sjukskrivning i minst sju dagar.
- Engångsersättning om 10 000 kr till dödsboet om person som drabbas av en ersättningsbar skada avlider inom tre år till följd av skadan.
- Krishjälp och behandlingsterapi vid ersättningsbar skada vid upp till 10 behandlingstillfällen i upp till ett år från skadetillfället.

Försäkringen ersätter inte

- Privat sjukvård.
- Kostnader mer än tre år efter skadan.
- Kostnader sedan definitiv medicinsk invaliditetsersättning.
- utbetalats genom någon försäkring.
- Merkostnader på grund av sjukliga eller för åldern normala förändringar.

Invaliditetsersättning

Du får rätt till invaliditetsersättning om du till följd av ett ersättningsbart olycksfall drabbas av bestående nedsättning av kroppsfunction, förutsatt att tillståndet är stationärt (med detta menas att tillståndet varken försämras eller förbättras) och inte livshotande. Dessutom måste olycksfallsskadan inträffat under försäkringen giltighetstid samt att olycksfallet medför mätbar medicinsk invaliditet inom tre år från det att försäkringen senast var i kraft.

Den medicinska invaliditetsgraden skall fastställas snarast möjligt, dock normalt tidigast 12 månader efter det att olycksfallsskadan inträffat. Fastställandet kan skjutas upp om detta enligt medicinsk erfarenhet eller med hänsyn till rehabiliterande åtgärder är nödvändigt. Om försäkringen

inte är gällande när invaliditetsgraden skall fastställas så beaktas endast direkta följder av skada som inträffat då försäkringen var i kraft.

Den medicinska invaliditetsgraden tar ingen hänsyn till ditt yrke, fritidssysselsättning, eller andra speciella förhållanden.

Högsta ersättningsbelopp

Högsta ersättningsbelopp är 500 000 kr. Detta avser en person under 50 år som drabbas av en skada med 100% invaliditet. Ersättning utbetalas i förhållande till invaliditetsgraden och den försäkrades ålder vid skadetillfället. Ersättningen minskas enligt nedanstående tabell:

Ålder	Högsta ersättningsbelopp
<50 år	500 000 kr
51-55 år	450 000 kr
56-60 år	350 000 kr
61-65 år	225 000 kr
66-69 år	100 000 kr
>70 år	50 000 kr

Begravningskostnader vid dödsfall ersätts med högst 10 000 kr som utbetalas till dödsboet.

Krishjälp

Försäkringen betalar behandlingskostnad till följd av ersättningsbar skada enligt villkoren. Kostnader som ersätts är arvoden för samtalsterapi hos av försäkringsbolaget utsedd terapeut.

Särskilda aktsamhetskrav

Du måste se till att du som förare inte utsätter dig för situationer där risken för skada ökar. Det innebär att du inte får bruka alkohol, narkotiska preparat eller läkemedel på sådant sätt att risken för skada eller risken för att skada förvärras uppstår.

Om du avviker mot dessa regler kan ersättningen sättas ned eller helt utebli. Nedsättning sker normalt med 100 %. Se avsnittet om Nedsättning av försäkringsersättning under Allmänna bestämmelser.

Självrisk

Trafikolycksfall fritid gäller utan självrisk.

6.6 Assistans

Assistans kan tecknas som tillägg till minst halvförsäkrad personbils-, lätt lastbils- eller husbilsförsäkring om fordonet inte är äldre än 15 år. Tillägget upphör automatiskt vid denna tidpunkt.

Försäkringen gäller vid trafikolycka eller annat driftstopp

som förhindrar fortsatt färd och som orsakats av kollision, avkörning, vältning eller annan trafikolycka, maskinskada som är ersättningsbar enligt avsnittet maskinskada, bränslebrist, punktering eller förlust av bilnycklar eller att dessa låsts in i fordonet. Försäkringen gäller även vid skada genom brand samt stöld eller tillgrepp av bilen och försök till stöld eller tillgrepp av bilen.

Assistans lämnas normalt inom 1 timme i Sverige och inom 4 timmar inom giltighetsområdet utanför Sverige.

Om du drabbas av skada

Vid skada skall du kontakta vår skadejour på numret som du fått anvisat.

Vilka kostnader ersätts

Försäkringsbolaget betalar reparation på plats om det är möjligt och inte blir dyrare än bärgningskostnaden. Vid punktering betalar vi kostnaden för själva däckbytet, men inga andra kostnader. Vid brist på drivmedel betalar försäkringsbolaget transport av nytt drivmedel, men inte kostnaderna för drivmedlet i sig. Om fordonets nycklar förlorats eller låsts in i bilen betalar vi för öppning av låset om det inte blir dyrare än bärgning.

Bärgning betalas till närmaste lämpliga verkstad. I fråga om reparation på plats, bärgning och hämtning enligt nedan, gäller försäkringen även för släp- eller husvagn kopplad till det försäkrade fordonet.

Vid driftstopp, stöld eller tillgrepp där reparation varar längre än ett dygn, har du rätt till hyrbil. Försäkringsbolaget ersätter hela dygns- och kilometerbilskostnaden för bil av motsvarande storlek och prestanda som den egna. Vi betalar dock inte för drivmedel, färjebiljetter eller försäkringar, till exempel självriskreducering. Kostnader för hyrbil lämnas i längst tre dygn. Om hyrbil inte kan ordnas förmedlar och betalar försäkringsbolaget transport av bilens förare och passagerare till resmålet eller hemorten. Transporten sker med tåg eller om resan beräknas ta längre tid än sex timmar (vid utlandsresa tio timmar) med flyg i turistklass istället.

Hämtning av bil, som reparerats eller kommit till rätta efter stöld, hanteras av bilägaren. Vi betalar transport med biligaste transportmedel för en person från hemorten eller resmålet för att hämta fordonet.

Begränsningar

Försäkringen lämnar ersättning högst tre gånger per försäkringsår. Vi betalar inte ersättning för skador som inträffar under tävling eller träning för tävling med bilen. Vi betalar inte heller kostnader för telefonsamtal, kost eller liknande utlägg som förare eller passagerare normalt skulle ha haft under resan till exempel vägtullar, drivmedel, färjebiljetter, logi eller liknande. Hyrbil ersätts under längst 3 dygn.

Självrisk

Assistans gäller utan självrisk.

7. Ersättnings- och värderingsregler

7.1 Ersättningsregler

Vid skada så får du ersättning för din direkta ekonomiska förlust. Detta innefattar inte affektionsvärde, förlorad arbetsförtjänst, resor till och från skadeplatsen,

Vi ersätter heller inte besvär som uppstår av att du inte kunnat använda egendomen, till exempel genom att du måste ta kollektivt transportmedel om vi inte särskilt åtagit oss detta. Vi ersätter inte värdet av eget arbete du lagt ned på fordonet eller arbete nedlagt efter skadan. När egendom förloras eller skadas påverkas ersättningens storlek bland annat av egendomens ålder, modernitet, förslitning och användbarhet. Det innebär också att vi inte ersätter eventuell värdeminskning efter reparation på grund av skada.

Vi avgör vilken form av ersättning du skall få. Det kan röra sig om reparation för att återställa funktionen på den skadade egendomen, återanskaffning (inköp av likadan eller närmast motsvarande egendom), återställande eller kontant ersättning. Vi har även rätt att avgöra var och hur reparation respektive inköp skall göras och du är inte berättigad till högre ersättning än vad likvärdig egendom kostar hos av oss anvisat inköps- eller reparationsställe. Vid bilhyra och bärgning anger vi vilken leverantör som skall anlitas.

Försäkringsbolaget ersätter inte mervärdesskatt när du är skatteskyldig för moms och kan göra avdrag för detta.

Vi ersätter inte kostnader för förbättring eller förändring i samband med reparation, slitage och normal förbrukning eller kostnader som uppstått för att du dröjt med reparationen eller om du inte följt våra anvisningar om reparationsställe. Vi ersätter inte merkostnader som uppstår på grund av reparation på övertid eller frakt av reservdelar fraktade på annat sätt än med sedvanligt transportmedel.

Vid förlust skall du kunna styrka såväl att du äger den förlorade egendomen som vad den är värd och hur gammal den är. Kravet på styrkande ökar ju mer värdefullt föremålet är. Skadade föremål skall under regleringstiden hållas tillgängliga för eventuell besiktning.

Vi ersätter inte kostnad för lackering som avviker från den som fordonet har i sitt seriemässiga utförande eller kostnad för lackering av logotyp eller motsvarande.

Vi ersätter inte kostnad för telefonsamtal eller porto i och med skadereglering.

Vi övertar rätten till inlöst egendom och ersatta delar om inget annat avtalas.

Försäkrat intresse

Försäkringen gäller endast ditt lagliga ekonomiska intresse som fordonets civilrättslige ägare. Försäkringen avser även ditt intresse i hyrd eller lånad egendom som är ersättningsbar genom försäkringen i övrigt. Är fordonet köpt på avbe-

talning eller kredit har vi rätt att lämna ersättning till säljaren, dock högst med säljarens återstående fordran enligt de lagar och regler som avser kredit- eller avbetalningsköp. Om du hyr eller leasar fordonet har vi rätt att lämna ersättning till fordonets ägare.

Vid reparation

Vid reparations- och återställningsarbeten skall du alltid vara beställare av arbetet för att få de fördelar som följer av Konsumenttjänst-lagen. Du måste alltid kontakta oss innan reparation, bärgning, återanskaffning och då du vill utnyttja hyrbilstillägget.

Begagnade originaldelar skall om så är möjligt användas. Skadade detaljer skall repareras så långt detta är möjligt.

Om en skada är ersättningsbar så betalar vi också nödvändig bärgning till närmaste verkstad som kan reparera. Detta gäller även vid stöld eller tillgrepp så länge kostnaderna för detta är skäliga.

Vid skada utomlands betalar vi även transport till närmaste verkstad i Sverige som kan reparera fordonet om vi anser det nödvändigt.

7.2 Värderingsregler

Värderingen görs med utgångspunkt från fordonets värde i den allmänna handeln omedelbart före skadan, s.k. marknadsvärde. Detta gäller även för utrustning om inget annat sägs. Vid reparation skall om möjligt skadade delar och utrustning ersättas med likvärdiga begagnade delar.

För däck yngre än fem år görs ett åldersavdrag om 20 % per 1 000 körda mil. För däck äldre än fem år lämnas ingen ersättning.

Värderingsregler för viss utrustning

Om marknadsvärdet för viss utrustning inte kan fastställas så tillämpas värdet i förhållande till nyvärdet enligt tabellen nedan.

Kategori	Ersättningsgrad i procent av nypris i den allmänna handeln					
	0-6 mån	6-12 mån	1-2 år	2-3 år	3-4 år	Där- efter
Ljud-, bild- och navigationsutrustning	100 %	90 %	80 %	70 %	60 %	25 %
Batteri	100 %	90 %	70 %	50 %	25 %	0 %
Förtält och markis till husvagn och husbil	100 %	80 %	70 %	50 %	40 %	20 %
Lättmetallfälgar	100 %	80 %	70 %	60 %	50 %	20 %

Nyvärdesersättning för personbil

Vid skada på bil som är ersättningsbar enligt grundskyddet lämnas ersättning med ny bil av samma eller likvärdigt fabrikat, typ och årsmodell som det försäkrade fordonet om följande förutsättningar är uppfyllda:

- Bilen är seriemässigt tillverkad och omfattas i Sverige av fabrikantens garantier och den svenska generalagentens övriga åtaganden.
- Du är ensam ägare till bilen och har varit det sedan den första gången den tagits i trafik.
- Skadan har skett inom det första året sedan fordonet togs i trafik.
- Bilen har körts högst 2 000 mil.
- Skälig reparationskostnad för bil och utrustning som ingår vid köp av fabriksny motsvarande bil beräknas överstiga 50 % av inköpspriset vid skadetillfället. I detta sammanhang räknas även mervärdesskatt eller motsvarande in i reparationskostnaderna.
- Vi har rätt att ersätta dig kontant om det finns särskilda skäl.

8. Allmänna bestämmelser

När vi i villkoret talar om försäkringstagare avser vi den som ingått avtal om försäkring med försäkringsbolaget. Med du/dig/försäkrad avses den vars intresse är försäkrat vid skada.

8.1 Försäkringstid

Försäkringstiden är den tidsperiod för vilken försäkringsavtalet gäller.

Om det är oklart när försäkringen trätt i kraft anses detta ha skett klockan 00:00 dagen efter den dag då försäkringsbolaget eller förmedlande bolag mottog ansökan om försäkring.

Om försäkringens tecknande eller giltighet varit kravställd till inbetalning eller annat förhållande liknande detta, så inträder försäkringsbolagets ansvar 00:00 dagen efter den dag som premien betalats. Med detta avses den dag som en betalningsförmedlare bekräftat ett utfört betalningsuppdrag.

Försäkringen gäller till och med försäkringsperiodens sista dag. Försäkringsbolaget ansvarar endast för skada genom händelse som inträffar under försäkringstiden om inte annat särskilt anges i villkoren. Om skadan uppkommit över tid har försäkringsbolaget endast ansvar för den del av skadan som uppkommit under försäkringstiden i försäkringsbolaget.

8.2 Förnyelse av försäkringen

Vid försäkringsavtalets utgång förnyas automatiskt försäkringen, om inte annat framgår av avtalet eller omständigheterna. Förnyelse sker dock inte om försäkringens har sagts upp att upphöra vid försäkringstidens utgång eller om försäkringstagaren har tecknat en motsvarande försäkring i annat bolag.

Om försäkringsbehovet har upphört men försäkringstagaren inte har meddelat det till försäkringsbolaget har

försäkringsbolaget rätt till premien för den tid försäkringen varit gällande.

Eventuella förändringar som görs i försäkringsvillkoren under löpande avtalsperiod börjar inte gälla förrän vid avtalets förnyelse.

8.3 Uppsägning av försäkringen

Försäkringstagarens rätt att säga upp försäkringen
Försäkringstagaren har alltid rätt att säga upp försäkringen till försäkringstidens utgång.

Försäkringstagaren har dessutom rätt att säga upp försäkringen att upphöra före försäkringstidens utgång i följande fall:

- Om försäkringsbehovet faller bort eller det inträffar någon annan liknande omständighet.
- Om försäkringsbolaget väsentligen åsidosätter sina skyldigheter enligt gällande lag eller enligt försäkringsavtalet eller ändrar försäkringsvillkoren med effekt under försäkringstiden.
- I samband med skada.
- Om försäkringen förnyats enligt avsnittet Förnyelse av försäkringen och försäkringstagaren ännu inte betalat premie för den nya perioden.
- Om det i annat fall föreligger en ny omständighet av väsentlig betydelse för försäkringsavtalet.

Uppsägning effektiviseras dagen efter den dag då försäkringsbolaget mottog uppsägningen.

8.4 Försäkringsbolagets rätt att säga upp försäkringen

Vi har rätt att säga upp försäkringen att upphöra vid försäkringstidens utgång. Detta måste meddelas försäkringstagaren skriftligen senast en månad innan försäkringstiden löper ut och innehålla anledning till uppsägning som utgör särskilda skäl att vägra försäkring, till exempel med hänvisning till risken för framtida försäkringsfall, befarad skadas omfattning, den avsedda försäkringens art eller annan liknande omständighet. Har försäkringsbolaget vägrat att förnya försäkring skall talan avseende detta väckas inom sex månader det att försäkringsbolaget avsänt meddelande om sitt beslut. Väcks inte talan inom denna tid är rätten att föra talan förlorad.

Vidare har försäkringsbolaget rätten att säga upp försäkringen i förtid om försäkringstagaren eller försäkrad grovt åsidosatt sina förpliktelser mot försäkringsbolaget eller om det annars finns synnerliga skäl. Uppsägningen måste göras skriftligen med 14 dagars uppsägningstid räknat från den dag då försäkringsbolaget avsände den. Uppsägningen skall ske utan oskäligt dröjsmål från det att bolaget fick kännedom om det förhållande som uppsägningen grundas på.

8.5 Ändring av försäkringsvillkoren

Vill försäkringsbolaget ändra försäkringsvillkoren i sam-

band med förnyelse skall försäkringsbolaget skriftligt ange betydande ändringar senast i samband med att kravet för betalning för den nya perioden sänds till försäkringstagaren. Den förnyade försäkringen gäller då med de nya villkor och för den tid som försäkringsbolaget angivit.

På begäran av försäkringsbolaget kan försäkringsvillkoren ändras under pågående försäkringsperiod om det finns synnerliga skäl för ändringen.

8.6 Premien

Betalning

Första premien skall betalas senast 14 dagar efter den dag som försäkringsbolaget avsänt krav på premie till försäkringstagaren. Detta tillämpas inte om försäkringens giltighet är krävställt mot inbetalning. Premien för senare perioder skall betalas senast en månad från det att försäkringsbolaget avsänt krav på premie till försäkringstagaren.

Betalas inte premien i rätt tid får försäkringsbolaget säga upp försäkringen om inte dröjsmålet är av ringa betydelse. Uppsägningen får verkan 14 dagar efter det att den skickades till försäkringstagaren, om denne inte betalar premien inom denna frist. Denna information skall finnas i försändelsen. Om försäkringstagaren gör sannolikt att försändelsen försenats eller inte kommit fram på grund av omständigheter som han inte kunnat råda över så får uppsägelsen effekt tidigast en vecka efter den dag då den kom fram. Denna period kan dock aldrig bli längre än en månad.

Försäkringstagaren är skyldig att betala en tilläggsavgift om premien inte betalas i rätt tid.

Om fordonet är trafikförsäkringspliktigt äger försäkringsbolaget rätten att överlåta fordran avseende obetald premie för trafikförsäkring och halv- respektive helförsäkring.

Om försäkringstagaren inte kunnat betala sin premie i rätt tid på grund av frihetsberövande, svår sjukdom, utebliven pension eller utebliven lön från sin huvudsakliga anställning eller liknande hinder får uppsägningen verkan tidigast en (1) vecka från det att hindret fallit bort. Denna period kan dock aldrig bli längre än tre månader.

Om premien betalas efter det att försäkringen upphört på grund av dröjsmål med premien så anses inbetalningen vara en begäran om ny försäkring med samma omfattning från den dag då betalningen inkom till försäkringsbolaget. Om försäkringsbolaget inte vill meddela försäkring skall en underrättelse om detta skickas till försäkringstagaren inom 14 dagar från det att premien betalades.

Om den avtalade premien höjs under försäkringsperioden genom ändring av omfattningen skall tilläggspremie betalas senast 14 dagar efter att försäkringsbolaget avsänt premiерkrav till försäkringstagaren. Om betalning inte inkommer har försäkringsbolaget rätt att räkna om försäkringens giltighetstid efter den redan inbetalda premien, baserat på den nya omfattningen. Detta kan göras tidigast 14 dagar

efter att försäkringsbolaget erinrat kunden om följderna av utebliven betalning.

Om försäkringen upphör i förtid har försäkringsbolaget rätt till den premie som skulle ha betalats om avtal slutits för den tid där försäkringsbolaget har varit ansvarigt. Om högre premie har betalats skall försäkringsbolaget betala tillbaka det överskjutande beloppet. Är försäkringsavtalet ogiltigt enligt 4.kap 2§ första stycket försäkringsavtalslagen (2005:104) får försäkringsbolaget ändå behålla betald premie för förfluten tid.

8.7 Begränsningar i försäkringsbolagets ansvar

Upplysningsplikt

Försäkringstagaren är skyldig att på försäkringsbolagets begäran lämna upplysningar som kan ha betydelse för frågan om försäkring skall meddelas. Detsamma gäller vid begäran om omfattningsändring eller förnyelse. Försäkringstagaren skall ge fullständiga och korrekta svar på försäkringsbolagets frågor. Om försäkringstagaren inser eller borde ha insett att försäkringsbolaget tidigare fått felaktiga, oriktiga eller missvisande uppgifter om förhållanden som har uppenbar betydelse för riskbedömningen är han skyldig att utan dröjsmål korrigera uppgifterna.

Om försäkringstagaren vid fullgörandet av sin upplysningsplikt agerat svikligt eller i strid mot tro heder så är försäkringsavtalet ogiltigt enligt vad som sägs i lagen om avtal och rättshandlingar på förmögenhetsrättens område (1915:218) och försäkringsbolaget är fritt från ansvar för försäkringsfall som inträffar därefter.

Har försäkringstagaren uppsåtligt eller av oaktsamhet eftersatt upplysningsplikten kan ersättningen sättas ned eller helt utebli i fråga om varje försäkrad efter vad som är skäligt med hänsyn till den betydelse förhållandet skulle ha haft för försäkringsbolagets bedömning av risken, det uppsåt eller den oaktsamhet som har förekommit och i övriga omständigheter. Se vidare avsnittet Nedsättning av försäkringsersättningen.

Risk- och fareökning

Försäkringstagaren är skyldig att utan oskäligt dröjsmål meddela försäkringsbolaget ändrade förhållanden som är av betydelse för riskens bedömning. Försummelse att anmäla sådan fareökning kan leda till att ersättningen minskas eller helt uteblir på samma sätt som vid brott mot upplysningsplikten.

Framkallande av försäkringsfall

Om den försäkrade uppsåtligt framkallat ett försäkringsfall eller uppsåtligt förvärrat följderna av sådant, lämnas inte ersättning från försäkringen såvitt angår denne. Har den försäkrade genom grov vårdslöshet framkallat ett försäkringsfall eller förvärrat dess följderna kan ersättningen sättas ned eller helt utebli såvitt angår denne efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållanden och omständigheter i övrigt. Detsamma gäller om den försäkrade antas ha handlat eller underlåtit att handla i vetskap om att detta innebar

en betydande risk för att skadan skulle inträffa eller förvärras.

Om skadan framkallats genom vårdslöshet i samband med brott mot ett aktsamhetskrav eller en säkerhetsföreskrift i villkoren har försäkringsbolaget rätt att sätta ned ersättningen eller låta den helt utebli. Se vidare i avsnittet Nedsättning av försäkringsersättningen.

Brott mot säkerhetsföreskrifter och aktsamhetskrav

Har den försäkrade brutit mot en säkerhetsföreskrift eller ett aktsamhetskrav i försäkringsavtalet eller i en författning eller regel som avtalet hänvisar till kan försäkringsersättningen såvitt angår denne sättas ned eller helt utebli. Nedsättning sker efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan. Se vidare avsnittet Nedsättning av försäkringsersättningen.

8.8 Räddningsplikt

När ett försäkringsfall inträffar eller befaras vara omedelbart förestående ska den försäkrade efter förmåga vidta åtgärder för att hindra eller minska skadan och om någon annan är ersättningskyldig, agera för att bevara den rätt försäkringsbolaget kan ha emot denne. Om den försäkrade uppsåtligen åsidosätter sina skyldigheter enligt ovan kan ersättningen såvitt angår denna sättas ned eller helt utebli efter vad som är skäligt med hänsyn till dennes förhållanden och omständigheterna i övrigt. Detsamma gäller om den försäkrade åsidosatt sina skyldigheter med vetskap om att det innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa eller förvärras. Se vidare avsnittet Nedsättning av försäkringsersättningen.

De anvisningar som försäkringsbolaget lämnar skall följas och försäkringsbolaget ersätter försvarliga kostnader som den försäkrade har till följd av åtgärder enligt första stycket. Vid annan försäkring än ansvarsförsäkring ersätts räddningskostnad även om försäkringsbeloppet inte räcker till. Ersättning lämnas dock inte om den försäkrade har rätt till ersättning enligt lag, författning, avtal, garanti eller liknande åtagande.

Försummelse att anmäla försäkringsfall

Om ersättningsberättigad underlåter att anmäla ett försäkringsfall inom rimlig tid eller åsidosätter sin skyldighet att medverka i skade-utredningen och denna försummelse leder till skada för försäkringsbolaget kan försäkringen sättas ned eller helt utebli efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

Om den försäkrade vid ansvarsförsäkring gjort sig skyldig till försummelse enligt ovan har försäkringsbolaget istället rätt att från den försäkrade återkräva skälig del av vad bolaget har utgivit till den skadelidande. Se vidare avsnittet Nedsättning av försäkringsersättningen.

Oriktiga uppgifter under skaderegleringen

Om den försäkrade eller någon annan som begär ersättning av försäkringsbolaget efter ett försäkringsfall uppsåtligen eller av grov vårdslöshet oriktigt har uppgivit, förtigt eller

dolt någonting av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning från försäkringen, kan den ersättning som annars skulle ha betalats till denne sättas ned efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Nedsättning-en kan i allvarligare fall leda till att den försäkrade eller annan som begär ersättning från försäkringsbolaget blir helt utan ersättning. Se vidare avsnittet Nedsättning av försäkringsersättningen.

Nedsättning av försäkringsersättningen

Har den försäkrade åsidosatt sina förpliktelser enligt försäkringsavtalet, minskas försäkringsersättningen med ett skäligt avdrag som kan leda till att den försäkrade blir helt utan ersättning. I vilken mån nedsättning skall ske avgörs efter vad som är skäligt med hänsyn till samtliga föreliggande omständigheter. Av betydelse är om åsidosättandet skett med uppsåt eller i annat fall graden av oaktsamhet. Hänsyn tas till om det föreligger förmildrande omständigheter. Vid allvarliga brott mot förpliktelserna kan ersättningen helt falla bort.

Trafikskadeersättningen får inte sättas ned. Däremot så har försäkringsbolaget rätt att ta ut skälig premie för risken under perioden. Vid nedsättningen tas även hänsyn till hur länge förpliktelsen åsidosatts, om egendomen är stöldbegärlig, egendomens värde, placering och exponering, samt var händelsen inträffat. Har den försäkrade åsidosatt en särskild angiven säkerhetsföreskrift eller ett särskilt angivet aktsamhetskrav i villkoren, kan ersättningen sättas ned eller helt utebli på det sätt som anges i det aktuella villkorsavsnittet. Nedsättning sker alltid med minst 25 %.

För oriktiga uppgifter under skaderegleringen eller vid försäkringens tecknande sker nedsättningen normalt med minst 50 %.

Om du svikligen eller felaktigt uppgivit en annan person som ägare än den verkliga, civilrättsliga ägaren sätts ersättningen alltid ned med 100 %. Detsamma gäller om du gjort dig skyldig till vårdslöshet i trafik, grov vårdslöshet i trafik, rattfylleri eller grovt rattfylleri eller om du anger att ingen under 25 år kör bilen och föraren vid skada visar sig vara under 25 år.

Om föraren gjort sig skyldig till rattfylleri, grovt rattfylleri eller använt annat berusningsmedel eller överdoserat läkemedel görs alltid största möjliga nedsättning, 100 %.

Identifikation med den försäkrade

Med den försäkrades handlande likställs, i fall som rör nedsättning av ersättning vid åsidosättande av föreskrifter i försäkringsvillkoren eller avvikelser mot försäkringstagarens förpliktelser i övrigt, den som handlat med den försäkrades samtycke, samt den som med den försäkrades samtycke har tillsyn över den försäkrade egendomen. Om det finns synnerliga skäl emot det skall dock identifikation inte ske.

Undantag från bestämmelserna om begränsning av försäkringsbolagets ansvar.

Ersättning sätts inte ned på grund av oaktsamhet som endast är att betrakta som ringa, handlade av någon som var allvarlig psykiskt störd (enligt samma definition som i 30 kap. 6§ brottsbalken) eller som var under tolv år. Ersättning får heller inte sättas ned på grund av handlande som avsåg att förebygga skada på person eller egendom i sådant nödläge att handlandet var försvarligt.

Vid ansvarsförsäkring tillämpas inte bestämmelserna om nedsättning av ersättning för skada som orsakats eller förvärrats genom grov vårdslöshet eller vid brott mot reglerna om säkerhetsföreskrifter och räddningsplikt i förhållande till den skadelidande. Om den försäkrade inte enligt någon författning är skyldig att ha någon ansvarsförsäkring som omfattar skadan, är försäkringsbolaget skyldigt att lämna ersättning bara i den utsträckning denna inte kan utges av den försäkrade.

8.9 Reglering av skada

Anmälan och ersättningskrav

Skada skall anmälas till försäkringsbolaget utan dröjsmål. Om annan försäkring gäller för samma skada skall du upplysa försäkringsbolaget om detta. Den som gör anspråk på försäkringsersättning skall dessutom:

- Vid stöld, skadegörelse, rån eller överfall göra polisanmälan på den ort där skadan inträffar.
- Vid skada som inträffat under transport anmäla skadan till transportföretaget.
- Lämna specificerat krav på ersättning och i skäligen styrka innehav och värde av stulen eller förkommen egendom.
- På försäkringsbolagets begäran lämna upplysningar och tillhandahålla verifikationer, bevis, andra handlingar, läkarintyg som bolaget behöver för att reglera skadan.
- På försäkringsbolagets begäran medverka i polisens utredning av ärendet.
- På begäran träffa försäkringsbolagets personal eller av bolaget anlitad uppdragstagare.
- I övrigt följa i villkoren särskild angiven föreskrift.
- Medverka till besiktning som försäkringsbolaget vill utföra med anledning av inträffad skada.

Reparation

Reparation får endast ske efter försäkringsbolagets godkännande. Våra anvisningar skall följas beträffande valet av reparatör, reparationsmetod och material. Skadade föremål skall, om försäkringsbolaget inte meddelar annat, behållas. Försäkringstagaren skall som ägare av den försäkrade egendomen efter försäkringsbolagets medgivande beställa samt godkänna eller reklamera reparationsåtgärder.

Påföljd

Åsidosätter den försäkrade sina åligganden enligt avsnitten Anmälan och ersättningskrav samt Besiktning och reparation kan ersättningen minskas eller helt falla bort. Se vidare avsnittet Oriktiga uppgifter under skaderegleringen.

Tiden för utbetalning av försäkringsersättning

försäkringsbolaget skall betala försäkringsersättning senast en månad efter det att den ersättningsberättigade gjort vad som angivits ovan i avsnitten Anmälan och ersättningskrav samt Besiktning och reparation. När det gäller egendom som skall återanskaffas eller repareras skall försäkringsbolaget betala försäkringsersättning senast en månad efter det att den ersättningsberättigade visat att egendomen reparerats eller återanskaffats.

Om myndighet har utfärdat förbud mot att skadad egendom återställs och detta beslut överklagats ska försäkringsbolaget betala ersättning senast en månad efter det att bolaget fått besked om att överklagandet inte lett till ändring.

Försäkringsbolaget ska betala ränta enligt 6§ räntelagen (1975:635), om inte betalning sker i tid. Under polisutredning eller värdering enligt avsnittet Om det blir tvist om värdet på försäkrad egendom, betalar försäkringsbolaget dock endast den ränta som motsvarar Riksbankens vid varje tid gällande referensränta (dock inte om beloppet är mindre än 100 kr). Om den som gör anspråk på försäkringsersättning uppenbarligen har rätt till åtminstone visst belopp, betalar försäkringsbolaget detta i avräkning på den slutliga ersättningen.

Dubbelförsäkring

Om samma intresse har försäkrats mot samma risk hos flera försäkringsbolag är varje försäkringsbolag ansvarigt mot den försäkrade som om det bolaget ensamt hade meddelat försäkring. Den försäkrade har dock inte rätt till högre ersättning sammanlagt från bolagen än vad som svarar mot skadan. Överstiger summan av ansvarsbeloppen skadan så fördelas ansvarigheten mellan försäkringsbolagen efter förhållandet mellan ansvarsbeloppen.

Underförsäkring

Försäkringsbeloppet skall motsvara värdet av försäkrad egendom eller annat försäkrat intresse enligt villkorens ersättnings- och värderingsregler. Understiger försäkringsbeloppet detta värde kan ersättning från försäkringen sättas ned i förhållande till underförsäkringen. Om vi begär det är den försäkrade skyldig att lämna en förteckning över det som är oskadat så att försäkringsbolaget kan bedöma om underförsäkring föreligger.

Preskription av rätt till ersättning från försäkring

Den som vill göra anspråk på försäkringsersättning måste väcka talan mot försäkringsbolaget inom tre år efter att ha fått kännedom om att anspråket kunde göras gällande och i varje fall inom tio år från det att anspråket tidigast kunde göras gällande, annars går rätten till ersättning förlorad.

Om anspråk har framställts till försäkringsbolaget inom denna tid är fristen enligt ovan alltid minst sex månader från det att bolaget förklarat sin ställning till anspråket.

Försäkringsbolaget förbehåller sig rätten att åberopa specialpreskription mot den försäkrade vid anmälan av skada på

det sätt som framgår av försäkringsvillkoren och Försäkringsavtalslagen (2005:104) oberoende av om skadereglering i någon form inleds med anledning av anmälan.

8.10 Regler i särskilda fall

Krigsskador

I Sverige gäller försäkringen inte för skada som har samband med krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution eller uppror. Utomlands lämnar försäkringen ersättning förutsatt att skadan inträffat genom krig eller andra oroligheter inom 3 månader från orolig-heternas utbrott och att fordonet fanns i det drabbade området före utbrottet. En annan förutsättning är att den försäkrade inte deltagit i händelserna eller tagit befattning med dem som rapportör eller liknande eller låtit någon annan använda fordonet för sådana ändamål. Under samma förutsättningar som ovan betalar försäkringsbolaget genom räddningsmomentet nödvändiga merutgifter för hemresa. Stöldmomentet ersätter förlust av fordonet genom konfiskering eller kvarlämning vid evakuering.

Dammgenombrott

Till skillnad från vad som anges i försäkringsvillkoren eller försäkringshandlingar i övrigt angående försäkringens omfattning eller giltighet gäller försäkringen inte i något fall för skada, förlust, krav eller anspråk vars omfattning eller uppkomst direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med brott i damm. Med damm avses i detta sammanhang en naturlig eller konstruerad uppdämning av vatten. Undantaget avser inte rättsskydd eller trafik.

Terrorhandlingar

Oavsett vad som anges i försäkringsvillkoren eller försäkringshandlingar i övrigt angående försäkringens omfattning eller giltighet gäller försäkringen inte i något fall för skada, förlust, krav eller anspråk vars omfattning eller uppkomst direkt eller indirekt orsakats av eller står i samband med eller är en följd av spridning eller användning av biologiska eller kemiska ämnen eller kärnämnen, kärnavfall eller andra ämnen med skadlig strålning i samband med eller till följd av terrorhandling.

Med terrorhandling menas en skadebringande handling som är straffbar där den begås eller där skadan uppstår och som framstår att vara utförd i syfte att allvarligt skrämra en befolkning eller otillbörligen tvinga offentliga organ eller en internationell organisation att genomföra eller avstå från att genomföra en viss åtgärd eller allvarligt destabilisera eller förstöra de grundläggande politiska, konstitutionella och ekonomiska eller sociala strukturerna i ett land eller i en internationell organisation.

Atomskador

Försäkringen gäller inte skada på egendom eller vid skadeståndsskyldighet om skadan direkt eller indirekt orsakats av atomkärnprocess.

Force majeure

Försäkringen gäller inte för förlust som kan uppstå om ska-

deutredning, reparationsåtgärd eller betalning av ersättning fördröjs på grund av krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution eller uppror eller på grund av myndighets åtgärd, strejk, lockout, blockad eller liknande händelse.

Lag, garanti eller liknande åtagande samt annan försäkring Försäkringen gäller inte för skada som leverantör eller annan ansvarar för enligt lag, garanti, eller liknande åtagande. Försäkringen gäller dock om den försäkrade kan visa att den som är ansvarig inte fullgör sitt åtagande. Om det finns en annan försäkring så gäller din fordonsförsäkring endast i den mån ersättning inte lämnas genom den andra försäkringen. Är intresse som omfattas av denna försäkring försäkrat genom försäkring i annat bolag och finns i denna försäkring förbehåll innebärande att ersättning endast lämnas i den mån ersättning inte lämnas genom försäkringsbolagets försäkring, gäller samma förbehåll för försäkringsbolagets försäkring gentemot det andra försäkringsbolaget.

Om det blir tvist om värdet på försäkrad egendom Vid tvist om värdet på skadad egendom ska på begäran av någon av parterna en värderingsman uttala sig om värdet. Värderingsmannen ska vara auktoriserad av svensk handelskammare om inte parterna enas om annat.

Värderingsmannen ska tillämpa villkorens värderingsregler. Parterna får lägga fram egen utredning och lämna egna synpunkter. I sitt utlåtande ska värderingsmannen ange hur han beräknat skadans värde och skall lämna sitt utlåtande inom tre månader sedan han blivit utsedd,

Av ersättningen till värderingsmannen skall den försäkrade betala hälften av försäkringens grundsjälvrisk. Om skadan genom värderingsmannens utlåtande värderas till högre belopp än det som försäkringsbolaget erbjudit betalar dock försäkringsbolaget hela kostnaden.

Rätt till regress

Försäkringsbolaget övertar den försäkrades rätt till skadestånd med anledning av skadan i den mån den omfattas av försäkringen och har ersatts av bolaget. Den försäkrade får inte träffa avtal med den som är ansvarig för skadan som innebär att försäkringsbolagets regressrätt inskränks. I de fallen har försäkringsbolaget rätt att av försäkringstagaren kräva tillbaka det belopp som motsvarar inskränknings. Regress sker inte mot den som framför det försäkrade fordonet i trafik och orsakar skada av våda eller genom enkel vårdslöshet. Detta gäller dock inte regress mot den som är ansvarig för skada som ersätts genom stöldmomentet eller som orsakas i samband med ratt-fylleri.

I samma utsträckning som försäkringsbolaget betalar ersättning från trafikförsäkringen så har försäkringsbolaget enligt trafikskadelagen rätt att kräva tillbaka ersättning av den som vållar skadan genom grov vårdslöshet eller med uppsåt eller vårdslöshet i samband med rattfylleri. Försäkringsbolaget kan dessutom enligt trafikskadelagen återkräva från innehavare av spår- eller järnväg samt mot den som är ansvarig för skada enligt lagen om produktansvar.

Du som är försäkrad har inte rätt att ingå ett avtal med den ansvarige till en skada som inskränker försäkringsbolagets regressrätt. I sådana fall har försäkringsbolaget rätt att kräva motsvarande belopp från dig.

Överlåtelse av fordran

I samma utsträckning som försäkringsbolaget har utbetalat ersättning övertar bolaget den försäkrades rätt att kräva ersättning från den som är ansvarig, eller i annat fall betalningsskyldig, för skadan.

Äganderätt till ersatt egendom

Försäkringsbolaget övertar äganderätten till ersatt egendom om inget annat avtalats.

Tredje mans rätt

Försäkringen gäller till förmån för försäkringstagaren och annan som omfattas av försäkringen. Försäkringsskyddet upphör att gälla för försäkrad egendom när äganderätten övergår till annan. Försäkringen gäller ändå under 7 dagar efter riskens övergång till förmån för en fysisk person som har förvärvat egendomen huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet, i den mån dennes skada inte omfattas av någon annan försäkring på egendomen. Har försäkringen sagts upp av någon annan anledning än överlåtelsen är dock uppsägningen giltig också mot den nye ägaren.

Tillämplig lag

För försäkringsavtalet gäller svensk lag. De viktigaste bestämmelserna finns i Försäkringsavtalslagen (2005:104) och trafikskadelagen (1975:1410).

8.11 Om vi inte är överens

Om du inte är nöjd med vårt beslut i ett skadeärende så vänd dig i första hand till den skadereglerare som har hand om ärendet. Om du efter den kontakten inte tycker att du har fått rättelse, så vänd dig till skadereglerarens närmaste chef. Om du efter detta fortfarande inte är nöjd finns nedanstående möjligheter att få ärendet omprövat.

Överprövningsnämnden

Nämnden prövar tvistiga anspråk på grund av försäkringsavtal som överklagats till nämnden på begäran av försäkrad. Begäran skall skickas in skriftligen till Överprövningsnämnden, Box 38, 971 02 Luleå. Begäran om prövning måste skickas in senast sex månader efter slutligt beslut.

Trafikskadenämnden

Frågor som avser trafikskadeersättningar för personskada prövas av trafikskadenämnden, som huvudsakligen handlägger skador om ersättning vid invaliditet och dödsfall.

9. Begreppslista

Lösöre

Lös egendom som inte utgörs av pengar eller värdehandlingar.

Självrisk

Vid varje skadetillfälle tillämpas en självrisk. Hur stor din självrisk är framgår av ditt försäkringsbrev eller försäkringsvillkoren. I vissa fall gäller försäkringen med en särskild självrisk; detta framgår då av försäkringsbrevet eller tillämpligt villkorsavsnitt. Vid skada dras självriskan av efter åldersavdrag och före nedsättning på grund av avvikelser mot aktsamhetskrav och säkerhetsföreskrifter. Om du drabbas av en skada som berör flera försäkringar hos försäkringsbolaget där du är omfattad som försäkrad, betalar du bara den högsta självriskan.

Fritid

Med detta menas den tid som inte är arbetstid eller skoltid och inte heller tid för resor till eller från arbete eller skola/ universitet.

Invaliditet

Invaliditetsgraden fastställs med hänsyn till de skador och symptom som orsakats av olycksfallet och som objektivt kan fastställas kan förlorad kroppsdel ersättas med protes görs bedömningen med hänsyn till protesens funktion). Bestämningen sker helt oberoende av vilken grad den skadades arbetsförmåga satts ned till följd av olycksfallet och sker med ledning av vid var tid gällande branschgemensamma tabellverk. Detsamma gäller bedömning av vanprydande ärr eller annan vanställning. Invaliditetsgraden kan aldrig överstiga 100 % för syftet att beräkna ersättningen. Invaliditetsgrad som fanns sedan tidigare för sjuk eller skadad kroppsdel frånräknas den nya invaliditetsgraden.

Värdehandling

Med värdehandling avses en handling som självständigt har ekonomiskt värde.

Försäkringsbrev

När vi i villkoren skriver Försäkringsbrev menar vi ditt försäkringsbrev, villkorsammanfattning och aktsamhetskrav och säkerhetsföreskrifter.

Aktsamhetskrav

Med detta menas det som i försäkringsavtalslagen (2005:104) benämns som säkerhetsföreskrift. Dessa finns angivna under avsnittet Generella aktsamhetskrav respektive Särskilda aktsamhetskrav under varje försäkringsmoment.

Olycksfallsskada

Med olycksfallsskada avses kroppsskada som drabbar dig genom plötslig och ofrivillig yttre händelse, det vill säga ett utifrån kommande våld mot kroppen. Om kroppsfel (sjukdom, sjuklig förändring, lyte eller men) redan finns när olycksfallet inträffar eller om det tillkommer senare utan samband med detta och olycksfallet kan antas förvärra tillståndet lämnas endast ersättning för de följder som uppkommer oberoende av kroppsfelen och enbart direkt av olycksfallsskadan.

Undantaget från ovan är hälseneruptur, plötsligt vridvåld mot knä, förfrysning, värmeslag, solsting, och smitta på

grund av fästingbett som i detta sammanhang räknas som olycksfallsskada.

Som olycksfallsskada räknas aldrig tandskada genom bitning eller tuggning, skada som uppkommer på grund av smitta genom bakterier, virus eller liknande eller skada som uppkommer genom användning av medicinska preparat, ingrepp, undersökning eller behandling. Försämring som tillstöter efter olycksfallet räknas inte som olycksfall om det är sannolikt att denna försämring skulle inträffat oavsett olycksfallet.

Småmål

Med Småmål avses tvist där värdet av det som yrkas inte överstiger ett halvt basbelopp, som skall handläggas enligt reglerna i 1 kap, 3d § rättegångsbalken.

Nära anhörig

Maka/make, sambo, registrerad partner, barn, barnbarn, syskon, föräldrar, far-, mor- och svärföräldrar, svärdotter, svärson, svägerska, svåger, samt person som har vårdnad om barn inom denna krets som är under 18 år.

Akut sjukdom

Med akut sjukdom menas en oförutsedd försämring av ditt hälsotillstånd som inte är olycksfall enligt definitionen för detta.

Plötslig och oförutsedd händelse

Med detta menas en skada som orsakats av en händelse som är både plötslig och oförutsedd. Med plötsligt menas att den händelse som utlöste skadan skall ha haft ett snabbt förlopp. Detta exkluderar således slitage och åldersförändringar. Med oförutsedd innebär att den måste ha inträffat oväntat och att den normalt inte gått att förutse och genom detta inte gått att förhindra.

Stöldbegärlig egendom

Med stöldbegärlig egendom menas:

- Föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar.
- Antikviteter, äkta mattor, konstverk, fick- och armbandsur. Med antikviteter menas föremål som har ett förhöjt marknadsvärde på grund av sin typ och ålder, i regel minst 100 år.
- Apparater för text-, ljud- och bildåtergivning, exempelvis TV, DVD-spelare, kommunikationsutrustning, GPS, optisk utrustning och musikinstrument,
- DVD- och cd-skivor, filmer och annan media för återgivning i apparater enligt ovan
- Vapen och tillbehör till dessa, inklusive ammunition
- Alkoholhaltiga drycker
- Alla datorer och tillbehör till dessa
- Mobiltelefoner
- Pälsar och pälsverk
- Föremål med särskilt samlarvärde

Restid

Med detta avses resans innan avfärd planerade längd i

dagar inklusive avresedag och hemkomsttag.

Naturkatastrof

Med detta avses händelse som är av den omfattningen att lokala räddningsstyrkor inte kan hantera situationen själva utan behöver internationell assistans, exempelvis vid jordbävningar och orkaner.

Trafikförsäkringsföreningen

En samarbetsorganisation för Sveriges trafikförsäkringsbolag med uppgift att:

- Ge ersättning till de som drabbats av en skada i en trafikolycka där okända, oförsäkrade eller utländska motorfordon varit inblandade.
- Ta ut en avgift (trafikförsäkringsavgift) av dem som inte trafikförsäkrat sitt fordon.
- Tillvarata svenska intressen i det internationella trafikförsäkringssamarbetet inom det så kallade Gröna Kortsystemet och andra organisationer.

Ljud- bild- och navigationsutrustning

Med detta avses fast monterad utrustning som återger ljud och bild och som är konstruerad för att endast användas i fordonet, såsom bilstereo, cd-spelare, navigationsutrustning och spelkonsoller.

Fabriksmonterad

Med detta avses bilmärkesunik i bilen integrerad originalutrustning som monterats av tillverkaren.

Fast monterad

Med detta avses utrustning som är monterad med bult, skruv, svetsning eller annan infästning som gör att det krävs verktyg för att avlägsna den.

Stöld

Begreppet stöld är definierat i brottsbalken. Med stöld avses att någon olovligen tar något av någon annan i avsikt att till exempel behålla eller sälja det.

Tillgrepp

Tillgrepp av fortskaffningsmedel innebär att någon olovligen tar fordon som tillhör annan person för att använda det, men utan avsikt att behålla eller sälja det.